

PERGALE

LIETUVOS KP ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

ZARASAI

1956 m.

lapkričio

17

ŠEŠTADIENIS

Nr. 136 (1407)

Kaina 15 kap.

DURPĖS—TAI MŪSŲ DERLIUS

Mokslas ir patyrimas parodė, kad visų žemės ūkio kultūrų derlius daug priklauso nuo taisyklų agrotechnikos priemonių dirvos derlingumui atstatyti. Gi dirvos derlingumas tiesiog priklauso nuo jos struktūros. Kad dirva būtų derlinga, ji turi būti trupininės dirvos struktūros, o norint tai pasiekti, laukus reikia tręsti organinėmis medžiagomis — mėšlu bei durpėmis. Taip pat galima sukaupti dirvoje organines medžiagas sėjant daugiametės žolės.

Ypač svarbu sukaupti organines medžiagas mūsų kolūkių sąlygomis, nes mūsų dirvos turi labai mažai augalams reikalingų maistingų medžiagų. Todėl bereikalingais metais dideli dėmesį skyrėme mėšlo bei durpių sukaupimui ir jų išvežimui į laukus. Praėjusią žiemą paruošėme ir išvežėme 1.200 tonų durpių kompostui gaminti. Kompostu tręšėme dirvas, skirtas vasarinėms grūdinėms kultūroms, bulvėms, kukurūzams bei daržovėms. Durpių - mėšlo kompostu patreštuose plotuose bulvių derlius buvo žymiai didesnis. Vienam hektarui dirvos patrešti buvo panaudota po 30 tonų šių trąšų. Tokiuose plotuose buvo gauta po 100—120 cnt bulvių iš vieno hektaro, tuo tarpu kai kompostu netreštuose laukuose bulvių derlius buvo 40—50 cnt mažesnis. Apie durpių - mėšlo komposto efektyvumą byloja dar ir kukurūzų pasė-

liai: kompostu patreštuose laukuose gauta 100—150 cnt žaliosios kukurūzų masės iš hektaro daugiau palyginti su tais laukais, kurie nebuvo kompostu patrešti.

Iš savo patyrimo įsitikinę durpių efektyvumu didinant žemės ūkio kultūrų derlingumą, mes šiais metais skiriame dideli dėmesį durpių paruošimui bei išvežimui į laukus durpių - mėšlo kompostui gaminti ateinančiu metu pasėliams patrešti. Kolūkyje numatyta paruošti ir išvežti 1.500 tonų durpių.

Šiam vietinių trąšų kiekiui sukaupti ir išvežti nutarta maksimaliai išnaudoti žiemos laikotarpį. Tam tikslui kiekvienoje laukininkystės brigadoje sudarytos nuolatinės kolūkiečių grupės, joms priskirta reikalinga traukiamoji jėga bei inventoriai. Visoms brigadoms pranešti mėšlo bei durpių išvežimo grafikai.

Laukuose durpės kartu su mėšlu bus kraunamos į dideles, gerai suspaustas krūvas, nemažiau kaip 3,5—4 m pločio ir 1,5—2 m aukščio. Aikštelėje kompostui gaminti nuvalysime sniegą, išklosime jį 20—30 cm storumo durpių ir šiaudų kapojų sluoksniu, kuris galėtų sugerti srutas.

V. Apetas

„Lenino atminimo“
kolūkių agronomas

BIELGORODO SRTIS. Graivoronsko Engelso vardo vidurinės mokyklos mokytojas P. V. Maksimovas trisdešimties metų bėgve išgijo dešimt tūkstančių knygų. Savo asmeninėje bibliotekoje jis turi pilnus klasiku kūrinių rinkinius, dideli kiekiai filosofinės, istorinės ir grožinės literatūros veikalų. Jo bibliotekoje yra reti XVIII amžiaus leidiniai. P. V. Maksimovas — Politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijos narys. Kaimo klubuose jis dažnai skaito paskaitas antireligioninėmis temomis ir moralės klausimais.

Nuotraukoje: P. V. Maksimovas išgijia literatūrą Graivoronsko knygų prekybos knygyne.

I. Rabinovičiaus nuotr.

TARYBINIAI ŽMONĖS REIKALAUJA NUTRAUKTI AGRESIJĄ PRIEŠ EGİPTĄ

GĖDA IR PRAKEIKIMAS IMPERIALISTAMS!

KAUNAS, XI. 14 d. (ELTA). „Pergalės“ turbinų gamyklos darbininkai, inžinieriai, technikai ir tarnautojai pietų pertraukos metu susirinko į erdvų mechaninį cechą pareikšti savo protesto prieš Anglijos — Prancūzijos ir Izraelio agresiją Egipte.

— Viso pasaulio viešoji nuomonė, šimtai milijonų žmonių, — pasakė mitinge kalbėjęs meistras drg. Barkauskas, — pasmerkė imperialistus, išsiveržusius į Egiptą. Tegu supranta interventai, kad nei bombos, nei sviediniai, nei taikių žmonių naikinimas nepalauš didvyriškai kovojančios už savo laisvę egiptiečių tautos. Mes, turbinų gamintojai, reikalaujame, kad nė vienas interventus kareivis neliktų Egipto žemėje.

Kalba frezuotojas drg. Žukovas:

— Visi žino, kad Sueco kanalas priklauso Egiptui. Jis iškastas egiptiečių rankomis, jų žemėje. Krauju mokėjo tauta už šį kanalą. Imperialistai, siekdami savo tikslų, vėl nori pagrobti kanalą iš egiptiečių, užliejo šalį niekuo nekaltų žmonių krauju. Gėda ir prakeikimas, okupantams. Jei imperialistai neišves savo kariuomenės iš Egipto, lie gaus prideramą atkirtį. Esu įsitikinęs, kad teisybė nugalės!

Mitinge taip pat kalbėjo šaltkalvis drg. Jankauskas, įmonės pirminės partinės organizacijos sekretorius drg. Prončikas ir kiti.

Vieningai priimtoje rezoliucijoje turbinų gamintojai ryžtingai pasmerkė agresorius ir pareikalavo nedelsiant nutraukti intervenciją ir atlyginti Egiptui už padarytus nuostolius.

TURKMENI-JOS TSR. Kiekviena diena į Krasnovodsko jūrų uostą iš Sibiro ir Kazachstano ateina geležinkelio sastatai su naujojo derliaus grūdais. Grūdai pakraunami į laivus ir pristatomi į įvairius Kaspijos jūros uostus. Krasnovodsko uosto kolektyvas gerai pasi-

ruošė grūdų pervežimui. Čia dirba stacionariniai ir kilnojantieji transporteriai, portaliniai elektriniai elevatoriai ir kiti mechanizmai, palengvinantieji pakrovimo - iškrovimo darbus. Spalio mėn. punkte Nr. 1 viršum plato perdirbta daugiau kaip 15 tūkstančių tonų grūdų.

Nuotraukoje: grūdų pakrovimas į laivus su portalinio elektrinio elevatoriaus pagalba.

(TASS).

Broliskajai Vengrijos liaudžiai

Mūsų šalies darbo žmonės teikia broliską pagalbą Vengrijos liaudžiai, nukentėjusiai nuo kontrrevoliucinių gaujų teroro.

Zaporožės malūnų kombinatas Nr. 13 ir Melitopolės malūnas nusiuntė į Vengrijos Liaudies Respubliką 85 tūkstančių pūdų pirmos rūšies miltų. Gamyklos „Zaporožstalj“ metalurgai pakrovė 14 vagonų lakštinių pilnų. Gamyklos „Dneprospetsstalj“ elektrometalurgai nusiuntė į Vengriją 6 vagonus valcuotųjų metalų.

Vinicos mėsos kombinatas pirmą laiką įvykdė viešosios mėsos gamybinę programą. Pastarosios mėnoms įmonės kolektyvas nusiuntė Vengrijos darbo žmonėms 8 vagonus mėsos ir 300 tūkstančių dežučių mėsos konservų.

(TASS-ELTA).

TAIP PRASIDĖJO DARBO DIENA

Tas rytas buvo ypatingai gražus. Viešpatavo nepaprasta tylą. Ramiai snaudė apšerkšniję medžiai. Jau tėtis nedidelis šaltis. Po kojomis girgždėjo sausas sniegas.

Ir štai rytinė tylą sudrumstė šaltus traktoriaus tarškėjimas. Tai vienas geriausių MTS traktorininkų drg. Glasko, ruošdamasis kūlimui, užvedė savo „kaduką“. Netrukus pasigirdo jo taisyklingas motoro gaudimas.

O kolūkių valdybos patalpose tuo metu susirinko gausiai žmonių. Iš visų brigadų atėjo žmonės į darbą, o kadangi lauke buvo šalta, visi suėjo į valdybos vidų.

Aukšta IV laukininkystės brigados brigadininko drg. Antanauko figūra šmėkš-

čiojo tai daržinėje, tai prie šiaudų stirtų, tai prie kullamosios. Jis baigė paskutinius parengimus — surinko į vieną vietą šakes ir grėblius, suskaičiavo maišus, patikrino svarstyklės.

Prie kullamosios priėjo svėrėjas, apskaitininkas ir keli kolūkiečiai.

— Na, — sako drg. Glasko Antanaukui, — uždėk diržus ant skriemulio. Šauk žmones, pradėsime.

Kullamoji „MK-1100“ pradėjo dirbti, kaskart labiau išsvystydama greitį.

Pasipylė iš patalpų žmonės tučiuojau stogo į savo vietas. Užvėrė duris.

Ant kullamosios stalo stovi merginos Lionė Glaskaitė, Justina Vitkevičūtė, Antanauko figūra šmėkš-

rankomis jos plausto pėdų ralkščius, o J. Kiseliovas lygiai paduoda pėdus į mašiną. Padavėjai - kolūkiečiai Prokopavičius, Matulevičius užtikrina pilną kullamosios apkrovimą, juos pakeičia Biveinis ir Tiškauskas.

Dirba iš peties ir šiaudų krovėjai. Atajevui, Kostygovui, Bogdanavičiui, Galadaskaitai teko netrukus nusimesti kailinius.

Prie grūdų maišų tvarkosi kolūkių darbštuolis drg. Valchauskas. Jis atsisargiai, šeimninkiskai atkabina pilnus maišus, ir jų vietoje prikabina tuščius, stengdamasis, kad į žemę nenubyrėtų nė vienas grūdėlis.

Paklaustas, koks jau derlingumas, drg.

Antanaukas su šeimninkiskiu pasididžiavimu atsakė:

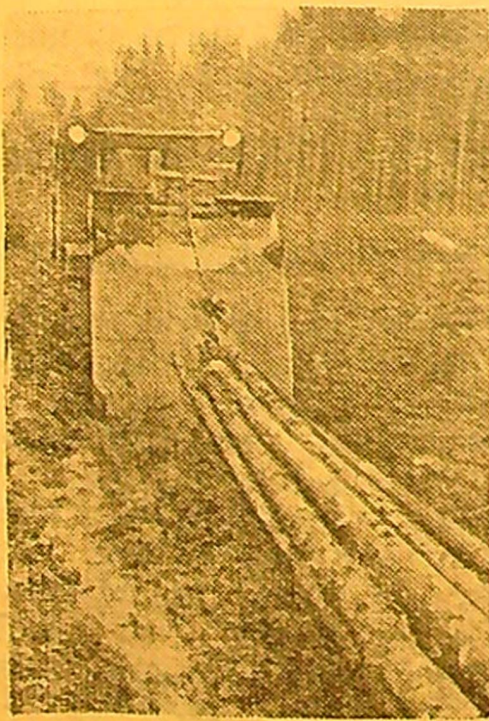
— Seniai jau nematėme tokio derliaus. Iš kiekvieno hektaro prikullama po 7—8 cnt. Tikrai išels po 2 kg už darbadienį... Štai, ačiū traktorininkui, — kalba brigadininkas, rodydamas į Glasko. — Jis pas mus ir kullamosios mašinistas, ir traktorininkas. Ir reikia pasakyti, kad ligi šiol agregatas dar nestovinėjo, o jau iškulė javus beveik nuo 240 hektarų.

Ir iš tikrųjų, nepraejo ir pusvalandis, kai sunkvežimyje jau buvo pakrauta apie toną grūdų.

Taip žmonės kolūkyje pradėjo savo darbo dieną.

L. Vrublevskis

„Bolševiko“ kolūkis.

Rietavo mišku pramonės ūkis nuolat papildomas nauja tėvynine technika. Šiais metais gauta kilnojamoji elektros stotis, 9 sunkvežimiai, 2 trallavimo dizeliniai traktoriai. Dabar čia yra 5 lauko elektrinės, 12 trallavimo traktorių, 22 sunkvežimiai ir daug kitos technikos.

Nuotraukoje: miško medžiagos trallavimas naujais „TDT-40“ traktoriais.

V. Rupšlaukių nuotr. (ELTA).

PARTIJOS GYVENIMAS

BE PASKIRSTYMO IR KRYPTINGUMO

Prasidėjo gyvulių žiemojimas. Jo sėkmė daug kuo priklauso nuo to, kaip bus vykdomas politinis darbas gyvulininkystės darbuotojų tarpe, nuo to, koki vaidmenį fermose vaidins agitatoriai.

Apie tai reikia galvoti dabar, neatidėliojant tokio svarbaus reikalo tolesniam laikui.

M. Melnikaitės vardo kolūkio partinės organizacijos sekretorius sutinka, kad dabar svarbiausia — apgalvoti parinkti agitatorius, sumaniai paskirstant ju darba gyvulininkystės fermose.

Kas gi čia šioje srityje daroma?

Neseniai prie Antoniškių stambiųjų raguočių fermos esančiame raudonašame kampelyje buvo toks įvykis, kuris atskleidė tikrąją agitacinio darbo padėtį fermose. Atėjusi į fermą, agitatorius drg. Kotova rado suglamžytą ir suplėšytą anksčiau čia atneštą literatūrą ir laikraščius. Pasikalbėjęs su melžėjomis nepadėjo. Tas pats buvo ir jai apsilankius kitą kartą.

O juk fermoje dirba priešakinės kolūkio melžėjos Šakalytė, Čiplytė ir kitos. Paminėtas faktas byloja, kad raudonašis kampelis dar netapo vieta, kur gyvulininkystės darbuotojai gilintu savo žinias, idėjiškai augtu. Jie abejingi žemės ūkio literatūrai, ir niekas juose nesklepija jai meilės.

Tuo tarpu už fermą atsakinga agitatorius drg. Kotova, fermai vadovauja komunistas Melkovas, dažnai čia lankosi partorganizacijos sekretorius drg. Malakauskas.

Pagrindinis trūkumas yra tas, kad čia agitatoriai pritvirtinami formaliai, nėra tvirtas paskirstymo, kryptingumo.

Žiemojimas prasidėjo, o partinė organizacija ir iki šiol nepastatė konkrečiai klausimo apie agitkolektyvo paskirstymą gyvulininkystės fermose.

Paimkime, pavyzdžiui, stambiųjų raguočių fermą Kirkliškėse. Čia, jeigu patikėti partorganizacijos sekretoriaus žodžiais, pradėjo dirbti trys agitatoriai: Lupenkos kluboskaityklos vedėja drg. Grigorjeva ir mokytojai drg. drg. Petruoka ir Rakauskaitė. Bet tai tik formalus paskirstymas. Tikrovėje jie reti svečiai fermose, ir, matyti, tikriausiai

blogai žino savo uždavinius.

Apie nepatenkinamą agitacinį darbą kalba ir tas faktas, kad, prasidėjus gyvulių žiemojimui, fermoje neišleistas nė vienas kovos lapelis.

Agitatoriams reikia vadovauti. Deja, kolūkyje to nėra. Ir, be abejo, ne atsitiktinai. Partinė organizacija, nesirūpindama pagerinti agitacinį darbą, nesuorganizavo agitatorių ir nenukreipė jų pagrindiniams uždaviniams vykdyti.

Natūralu, kad esant tokiai padėčiai negali būti kryptingumo.

Būtina agitatoriams organizuoti seminarus, kontroliuoti juos. Bet šie klausimai nedovanotinai pamiršti.

Agitatorių apsilankymas fermose turi būti dažnas, naudingas, pagaiduojamas. Ir tai gali pasiekti M. Melnikaitės vardo kolūkio agitkolektyvas, jei jam tinkamai vadovaus partinė organizacija.

V. Balašovas

LAUKIAME LAIŠKININKO

(Skaitytojų laiškų apžvalga)

Laiškininkas tiek mieste, tiek ir kolūkyje — laukiamas svečias. Jis pristato mums naujus laikraščius, žurnalus, atneša laiškus nuo draugų, artimųjų. Ypač atsakingas ir svarbus yra kolūkio laiškinių darbas. Neveltui kolūkių vadovai ir visi arteliu nariai laiškinių postą patiki tik sąžiningiems ir ši darba mylintiems žmonėms. Daugelis kolūkininkų sąžiningai atlieka pavestą darbą — laiku pristato spaudą ir kitą korespondenciją prenumeratoriams, sėkmingai išplatina spaudą.

Siltai atsiliepia savo laiške redakcijai laikraščio skaitytojas A. Juškėnas apie Kalinino vardo kolūkio III laukininkystės brigados laiškinių drg. J. Juškėną.

„Nors laiškinių drg. Juškėnas jau senas, — rašoma laiške, — bet savo sąžiningu ir kruopščių darbu užsitarnavo kolūkiečių

meile ir pasitikėjimu. Kasdien jo aptarnaujamos brigados kolūkiečiai gauna naujus laikraščius.

Bet daugelyje ateinančių ir redakcija laiškų nusiskundžiama tuo, kad kai kurie kolūkiečiai laiškinių nepateisina — jiems rodomo kolūkiečių pasitikėjimo, dirba nesažiningai, neįausdami jokios atsakomybės ir meilės darbui. Todėl tokio darbo pasėkoje — žlugdomas spaudos platinimo planas, kolūkiečiai neturi galimybės paskaityti naujų laikraščių.

— Jau treči metai, kai „Bolševiko“ kolūkyje laiškinių dirba M. Kartašova, — savo

laiške rašo „Pergalės“ skaitytoja drg. Ališauskaitė. — Paskutiniu metu ji apleido savo darbą, ir kolūkiečiai negauna laikraščių ištisas savaites. Stai, pavyzdžiui, — rašo toliau savo laiške A. Ališauskaitė, — kolūketis Krukauskas penkias dienas negavo laikraščių ir tik vėliau surado juos išpraustus sienoje esančiame plyšyje. Neretai dingsta ne tik laikraščiai, bet ir laiškai.

Negeresnė padėtis ir „Pirmūno“ kolūkyje. Apie tai redakciją informuoja laikraščio skaitytojas K. Trumpakojis.

— Laiškininkė Paurienė, paklausta, kada atneš laikraščius, atsako, kad juos perduodanti mokykla ateinančioms vaikams. Stai IV laukininkystės brigados

Anksčiau Klaipėdos žvejai, žvejojė Baltijos jūroje, atveždavo žuvį tiesiog į uostą. Dabar, esant saldymo laivams, žuvis priimama tiesiog žvejojimo vietoje. Čia pat žuvis užšaldoma ir jau paruošta gabenama į uostą. Tai žymiai sutrumpina žvejybos laivų prastovėimą ir dėl to

visiškai išvengiama žuvies nuostolių.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) ZSL 1529 kapitonas A. Anoškinas, I klasės jūrininkas T. Valeauskis, apdorotojų brigados brigadininkas S. Matula ir II klasės jūrininkas P. Kančauskas atlieka pratimus, paskelbus irklinės valties pavojų.

L. Meinerto nuotr. (ELTA).

kolūkiečiai Misiūnaitė, Kvietkauskienė, R. Rutulys, Malinauskas ir kai kurie kiti jau seniai nebegauna užsiprenumeruotų laikraščių.

— Gal būt drg. Paurienei jau nusibodo šis darbas, gal ją reikia pakeisti kitu laiškinių? — užbaigia savo laišką skaitytojas.

MUMS RAŠO

KADA SUTAISYS SIURBLI?

Jau mėnuo laiko, tenkinimui augant, kai Zarasų vartotojų kooperatyvo Imbrado parduotuvėje sugedęs žibalo statinės siurblys. Kasdien po keliolika kolūkiečių ateina pirkti žibalo. Bet iš parduotuvės vedėjo L. Kuosos išgirsta vieną ir tą patį atsakymą:

— Su mielu noru duočiau, drauguži, bet, matote, negaliu, statinės siurblys sugedęs.

Vartotojų nepasi-

R. Liorentas

BOGUSLAVSKIS SAVIVALIAUJA

Šalia Kalinino vardo kolūkio IV laukininkystės brigados kolūkiečio Juozo Boguslavskio sodybos esančiame klotime yra sukrauti visuomeniniai šiaudai. Klotimas buvo užrakintas. Bet spyna ne kliūtis kolūkiečiui Boguslavskui įeiti į klotimą. Durys buvo išlaužtos, ir į kolūkio pašarus suleisti jo asmeniniai gyvuliai. Ne kartą kolūketį Boguslavskis už savivaliavimą perspėjo brigadininkas drg. Bogomol-

nikovas. Jis du kartus išvarė iš klotimo Boguslavskio gyvulius, ir klotimą vėl uždarydavo. Bet ryto metą viskas kartoja iš naujo: Boguslavskio gyvuliai vėl trypia kolūkio pašarus.

Brigadininkas apie savivaliautoją pranešė kolūkio valdybai, Girsių apylinkės Tarybai, bet ir šios iki šiol dar nesiėmė priemonių savivaliautojui Boguslavskui sudrausti.

V. Rudokas

SUNKU SUPRASTI

Valstybinio banko Zarasų skyriaus kolektyvas leidžia sieninį laikraštį „Kontrolj rubliu“ („Kontrolė rubliu“). Deja, sienlaikraštį gali paskaityti tik patys banko darbuotojai, kadangi jis paslėptas už barjero. Sunku suprasti, koki tikslą turi redkolegija, slėpdama sieninę spaudą nuo masių, padarydama ją prieinamą tik nedidelei grupei žmonių? Juk banko lankytojus ir klientus taip pat domina sienlaikraštis. Gal būt, ne pas vieną atsirastų ir vertingų dalykiškų pastabų, patarimų?

K. Jankauskas

Tuo reikia susirūpinti

Prasidėjo žiema. Šaligatviai pasidarė slidūs. Keista, bet mieste niekas nepasirūpina, kad jie būtų barstomi smėliu. Net gi smėlio atsargos prie šaligatvių neparuoštos. Eini žmogus šaligatviu ir su kiekvienu žingsniu galvoji: kad tik neparvirtusi.

Ar nevertėtų miesto vykdomajam komitetui pasirūpinti, kad šaligatviai būtų barstomi smėliu?

I. Geimanas

Satyrinis sienlaikraštis kolūkyje

Ždanovo vardo kolūkio pirminė komjaunimo organizacija, stiprindama kovą prieš chuliganizmą, girtuokliavimą, žemės ūkio artelės istatų pažeidimą bei darbo drausmės laužymą, praėjusį mėnesį isteigė komjaunimo štabą, kuris jau pradėjo savo veiklą. Viena iš jo darbo formų — tai sieninė spauda. Nutarta 1—2 kartus į mėnesį leisti satyrinį sienlaikraštį „Metla“ („Sluota“).

Prieš savaitę išėjo pirmasis „Sluotos“ numeris, kuriame gausu karikatūrų, satyros. Pirmoji karikatūra vaizduoja sukčiaujantį Degučių vartotojų kooperatyvo užkandinės vedėją K. Martinėną. Karikatūra lydi satyrinę korespondenciją, pavadintą „Mandagusis sukčius“, pasakoja, kad

A. Savina

Seminaras kolūkio agitatoriams

Neseniai Kalinino vardo žemės ūkio artelėje buvo surengtas seminaras agitatoriams, kuriame dalyvavo 17 kolūkio agitkolektyvo narių. LKP RK propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas drg. Cedomanova, supažindinusi agitatorius su da-

bartine šalies vidaus padėtimi, papasakojo apie darbo formas ir metodus su kaimo darbo žmonėmis. Žemės ūkio artelės pirmininkas drg. Vozgelevičius supažindino agitatorius su kolūkiams keliamais uždaviniais. A. Paberžis

1904

LIETUVIŲ POEZIJOS LAKŠTINGALA

1956

KETURI

(Ištrauka iš poemos)

Jie keturi
Kalėjimo duris
Nakėla pravirkdė.
Jie — keturi
Pajuto beturį
Po viena gyva širdį.
Žinojo, nebegriš
Daugiau pro šias duris...
Pagavo tyru vėjas.
Ir žengė keturi. —
Padangėi vyturys
Pavasari čiuobėjo...

Tu broliui taikai į krūtinę?
Kareivi, drauge — ką darai?
Tai jie juk išdavė tėvynę —
Kapitalizmo altvarai!

Ir jūs, kurie mirtim mus teisiat,
Maišai jūs — aukso prigrūsti —
Žinokite, — diena ateis jums,
Diena teisinga ir rūsti!

Kareiviai taiko užsimerkę,
Lyg šautų nuosavon širdin. —
Ir sniegas po jų padais verkia,
Ir vėtra suokia vis graudyn.

Ir mėnuo slapstosi nubales
Už debesų keteros.
Nutilo žingsniai. Tik sušalė
Raudonos dėmės keturios.

Ne vėtros kaukdamos atjoja — —
Kovos daina, audrų daina!
Tu ženk su žengiančiais į koją!
Visų gražiausioji diena!

Pakelk vėlavas į aukštį —
Te jos — raudonos plevėsuos!
Žmogau, tu laisvas — tartum paukštis
Laisvoje žemėj — debesuos!
1940.

Lakštingala negali nečiulbėti

Kaip po šalnu pradės žydėti alyvos.
Lakštingala negali nečiulbėti...
Tegul griuvėsių akys dar negyvos,
Te vieškeliai išmalti ir duobėti.

Ir kvapas parako, lavonų
Dar tebetvyro ant plikų dirvonų.
Išlyginsim keltus, užsėsime laukus,
Gimtas židlnys bus vėl jaukus.

O aušros vasaros — ankstyvos
Mus darbštumu turės stebėtis.
Jau šalnos baigiasi, žydės alyvos, —
Lakštingala negali nečiulbėti.
1944. IV. 13.

(Ryšium su 52-osiomis
S. NĖRIES gimimo metinėmis)

KAI BŪSIU TOLI

Kai būsiu toli nuo tavęs aš,
Prie židinio mielo šviesos, —
Man tavo alėjos ir gatvės
Kraupiais žiburėliais šypsos.

Rytuose Maskva bus didėji, —
O buvom juk tuomet su ja
Ir perimti slauto girdėjom
Fašistų žingsnius tamsoje.

Kaj bokštuose žvaigždės prigeso
Po gedulu dūmų juodu...
Tą metą beprotiškai drąsų
Kokių pavadinti vardu?

Istorija tokio nežino.
Lygaus jam nėra ir nebus.
Per tolimus amžių kalnynus.
Aidės tasai vardas skambus.

Kai būsiu toli nuo tavęs aš,
Prie židinio savo tautos,
Gal tavo alėjos ir gatvės
Jau pergalės saulėm kvatos.

1944.

TREMTINIO LIETUVA

Lik sveika, tėviške žalia!
Klaūno keltas ilgas.
Man tavo ašaru dalia
Akyse tebežvilga.

Atlantas vandenys taškys —
Tave pamiršti lieps man.
Ir vėlai svetimi blaškys
Tavos gabijos liepsna.

Tu, juodaskare Lietuva, —
Man pamotė su akmeniu!
Aušrine mano, Lietuva, —
Tu motina — su ašarom!

Tu mano ir su vėtromis,
Tamsiais miškais atplaukiančiom.
Su Baltijos žuvėdromis,
Vardu mane bešaukiančiom.

Ir su beržais pakelėmis —
Liūdnais draugais artojo, —
Su savo skausmo dainomis,
Kurias man kraujas groja.

Su rūtomis, rugių laukais,
Su vieškeliais ir kryžiais, —
Su vargo žmonėmis pilkais,
Palinkusiais po kryžium.

Ledu tau pančius išardys
Pavasaris ankstyvas...
Tu — mano deganti širdis!
Tu — mano kraujas gyvas!
(1929—1930).

Dniepro sūnus

Neatsitraukiu, neišu niekur —
Taip ilgai čia lauktas svečias.
Dniepras mano, šaltas Dniepras!
Stepės mano, stepės plačios!

Ugnyje kovos — viens kito
Mes ilgėjomės atskirti.
Priešai bėgo, priešai krito,
Mindžiau juos... ir juodą mirtį.

Kaip gyvenimas gražus tu,
Kaip širdis tėvynės — šventas,
Jeigu žūtį lemta — žūstu
Ant gimtinio Dniepro kranto.

Priešai nebegriš čia niekad,
Jie dugne šaltam suslingę.
Dniepras mano, gyvas Dniepras!
Mes abudu — nemirtingi.

1943. XI. 4.

S. NĖRIS—LIAUDIES POETĖ

Plačiosios mūsų šalies skaitytojai pažįstamas S. Nėries, lietuvių liaudies lakštingalos, poetinis žodis. Salomėja Bačinskaitė-Bučienė gimė 1904 m. Alvito valsč., Kiršų km. Mokėsi Marijampolės, Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje, o 1924—1928 m. m. laikotarpiu studijavo Kauno universitete.

Nors poetė anksti pasitraukė iš gyvenimo, tačiau ją mes jaučiame darbe, žygiuose ir visoje komunistinio rūmo statyboje. Jos pačios žodžiai eilėraštyje „Vilnius Paleckis“ išreiškia poetės S. Nėries artumą liaudžiai, poezijos nemirtingumą:

Brangieji! Kam išsekot raudomis
Aš juk lieku visuomet su jumis —
Jums atminimo žiedu pražydėsiu.
Mane jūs jausite darbe, kovoj
Ir pergalės aš vėliavoj šlamėsiu...

S. Nėries poetinis talentas auga ir bręsta labai sparčiai. Kartu su talento augimu poetė vis labiau susimąsto dėl savo kūrybinio darbo paskirties. Iš pradžių protestą prieš fašistinį režimą ji išreiškia labai nežymiai.

1927 m. pasirodęs pirmasis S. Nėries eilėraščių rinkinys „Anksti rytą“ parašytas simbolistinės poezijos itakoje. Poetė apdainuoja laisvą, religinių ir buržuazinių dogmų nevaržomą žmogų.

Keliaudama po Vakarų Europą, poetė nusiviliama Vakarų kapitalistiniu pasauliu ir Lietuvos liaudies antifrašistinio judėjimo veikiamą, viešai nutraukia ryšius su buržuazine literatūra. Jos bendradarbiavimas žurnale „Trečias Frontas“, suartėjimas su darbininkų klase tu-

rejo didelė itaka tolesniam poetės ideologiniam brendimui. S. Nėris pasuka kritinio realizmo keliu. Eilėraščių rinkinys „Diemedžių žydėsiu“ spalvingais, ryškiais meno vaizdais atskleidžia socialinę neteisybę, išreiškia meilę darbo žmogui.

Su džiaugsmu sutinka S. Nėris tarybinės santvarkos atkūrimą Lietuvoje 1940 m. ir išsijungia į naujo gyvenimo statybą. Savo eilėraščių S. Nėris skiria Komunistų partijai, spalio revoliucijai (poema „Bolševiko kelias“, „Pergalės daina“ ir kt.).

Ramų gyvenimą sudrumsčia pirmieji fašistų bombonešiai iš negandingų vakarų. Išsiliepsnoja Didysis Tėvynės karas. Poetė, pasitraukusi į Tarybų Sąjungos gilumą, skambiais ir kovingais posmais atskleidžia fašistų daromas skriaudas okupuotoje Lietuvoje ir didvyrišką liaudies kovą.

Vakaruose dar tebegriaužia patrankos, o S. Nėris jau grįžta į išvaduotą Tarybų Lietuvą ir su poetiniu įkarščiu tęsia savo kūrybinį darbą.

1945 m. mirtis išplėšė S. Nėrį iš gyvųjų tarpo, nutraukė poetės kūrybinę giją. Jos poezija — neįkainojama vertybė tiek idėjiniu, tiek ir meniniu atžvilgiu. Tarybinis jaunimas deklamuoja ir dainuoja jos eilėraščius, kuriuos su liaudies dainomis siejo meninės išraiškos formos, gilus nuoširdumas ir emocingumas. S. Nėries, lietuvių liaudies poetės vardas nauja skambia gaida tariamas kiniečio lūpomis, plačiai žinomas ir liaudies demokratinėse šalyse.

G. Vadelšaitė

„Visos kalbos apie tai, kad menas yra tik-tai grožis, kad jis nepriklausomas, niekam netarnauja ir kad jo uždavinys tik kilninti žmogiškuosius jausmus, — tušti žodžiai, o dažnai ir sąmoningas melas.

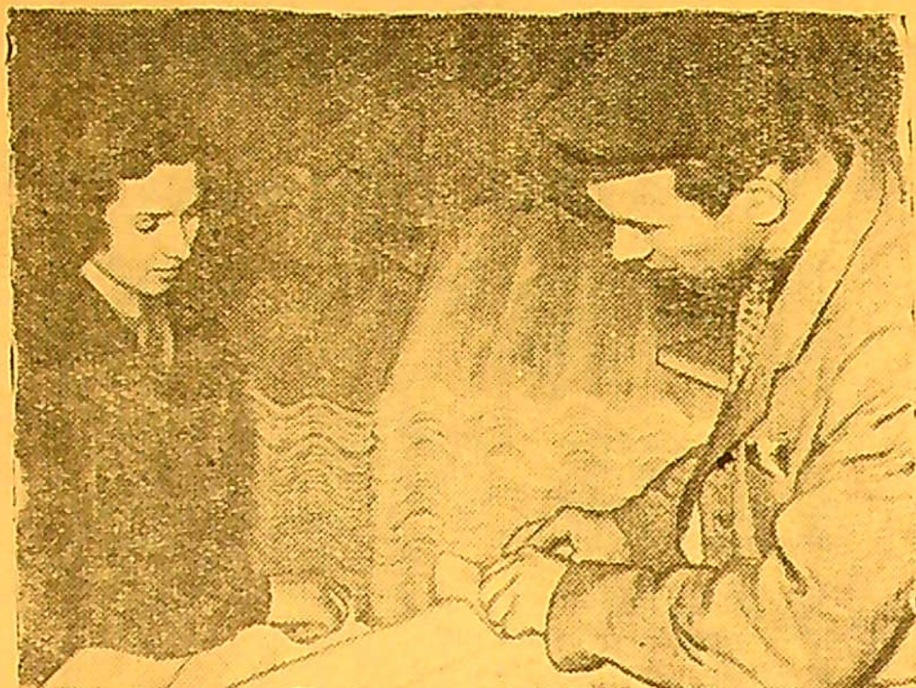
Ar poezija ir bendrai menas turi tarnauti siauram buržuazijos sluoksniui, reikšti jos interesus ir užmigdyti sąmonę tų, kuriuos amžių bėgyje engia ir eksploatuoja buržuazija ir kapitalizmas?

S. Nėris

Aš manau, kad gyvenimą turi tvarkyti tie, kurie viską padirba, bet didžiausią savo menko uždarblio dalį turi atiduoti prispau-dėjams ir išnaudotojams.

Nuo šio laiko aš sąmoningai stoju prieš darbininkų klasės išnaudotojus, ir savo darbą stengsiuosi sujungti su išnaudojamųjų masių veikimu, kad mano ateities poezija būtų jų kovos įrankis ir reikštų jų norus ir kovos tikslus”.

S. Nėris

Netoli Kuršėnų pastatytas naujas Daugėlių šiferio fabrikas. Tai pirmoji tokia imonė mūsų respublikoje. Jos pajėgumas — 22 milijonai plytelė per metus. Fabriką kolektyvas pradėjo bandomąja gamyba ir pagamino daugiau kaip 50 tūkstančių šiferio lapų. Pirmasis šiferis jau pasiųstas Kuršėnų, Plungės ir Vilniaus statyboms.

Nuotraukoje: kontrolinis meistras B. Baltrušaitienė ir šiferio formavimo cecho viršininkas A. Sinašas tikrina naują produkciją.

V. Rupšlaukio nuotr.

(ELTA).

Kaiba žemės ūkio pirmūnai

KAI MĖGSTI SAVO DARBĄ

Jau septintus metus rai, atsižvelgdama į dirbu kiaulių fermoje. Pradžioje kiaulių buvo dar nedaug, bet rūpesčių — pakankamai. Kartu su savo darbo draugėmis su tvarkėme fermą, padėdavome viena kitai. Svarbiausia buvo tai, kad pamėgome savo darbą ir dirbome iš širdies.

1954 metais iš kiekvienos paršiavedės kiaušlės jau išauginavo po 25 paršelius. Vien iš mano prižiūrimų kiaušinių kolūkis gavo 19 tūkstančių rublių pajamų. Man buvo suteiktas respublikos geriausios kiaušininės vardas.

Neseniai mes suvedėme 1955—1956 ūkinių metų rezultatus. Mano pasiekti laimėjimai buvo dar didesni, negu ankstesniais metais. Gavau ir išauginavau iš mano prižiūrimų paršiavedžių kiaušinių 215 sveikų paršelių arba vidutiniškai daugiau kaip po 28 iš kiekvienos.

Mane dažnai klausia, kaip aš to pasiekiau. Pirmiausia rūpinusi teisingu kiaušinių šėrimu, rūpestinga jų priežiūra. Pašaro davini sudarau kiekvienai paršiavedei atski-

U. Dubrindienė
Kupiškio rajono
„Juodpėnų“ kolūkio
kiaušininė

Mus aplankė kaimynai

Gausu žmonių praeitą sekmadienį buvo Mukulių pradinėje mokykloje. Čia susirinko ne tik Kalinino vardo kolūkio kolūkiečiai, bet ir svečiai iš kaimyninių kolūkių — P. Cvirkos vardo ir Dusetų rajono „Raudonosios vėliavos“ žemės ūkio artėlių. Tą dieną pas mus su idomiu koncertu atvyko Mičiurino vardo kolūkio saviveiklininkai.

Mums labai patiko lietuvių liaudies šokiai: „Jievaro tiltas“, „Gyvataras“, „Kalvelis“, ukrainiečių liaudies šokis „Vesnianka“. Choro grupė padainavo „Pradės aušrelė aušti“, „O, tu, Joneli“ ir kitas dainas.

O. Vasiliauskienė

LAUK AGRESORIUS IS EGIPTO!

Anglija, Prancūzija ir Izraelis, kuriems atkakliai pasipriešino egiptiečių tauta ir kuriuos pasmerkė visų šalių taikingieji žmonės, buvo priversti nutraukti karo veiksmus prieš Egiptą. Tam labai padėjo ryžtinga pozicija mūsų šalies, kuri pasiūlė, kad jos ginkluotosios pajėgos kartu su kitų šalių — Suvienytųjų Nacijų Organizacijos narių pajėgomis būtų panaudotos prieš agresiją Egipte.

Kartu visur reiškiamas būkstavimas, kad dabartinis karinių veiksmų prieš Egiptą sustabdymas yra tik imperialistinių sluoksnių manevras. Tokiems būkstavimams yra daug priežasčių. Svarbiausia iš jų — imperialistų noras panaudoti kai kurių rajonų okupavimą Sueco kanalo zonoje ir Sinajaus pusiasalyje savo grobikiškiems planams Egipte įgyvendinti. Kaip yra žinoma, vykstant karo veiksmams prieš Egiptą Izraelio kariuomenė okupavo žymią Egipto teritorijos dalį, konkrečiai, Gazos miesto rajoną, o Anglijos —

Prancūzijos ginkluotosios pajėgos išveržė i Sueco kanalo zoną, išlaipino desantus ir okupavo Port-Saido miestą. Dabar po pareiškimo nutraukti karo veiksmus grobikai planuoja užsitvirtinti tuos rajonus, i kuriuos jie prasiskverbė ginklu. Tel-Avive atvirai reikalaujama prijungti prie Izraelio Gazos ra-

mai prieš Egiptą, bet ir išsiplės karinis konfliktas. Reikia, kad agresoriai nedelsiant išvestų ginkluotąsias pajėgas iš Egipto! Ryšium su tuo didele reikšmę turi TASS'o pareiškimas, paskelbtas lapkričio 10 d. Jame, be kita ko, sakoma: „TSRS vadovaujančiuose sluoksniuose pareikšta, kad, jeigu Anglija, Prancū-

niai elementai, apginkluoti Vakarų imperialistinių sluoksnių lėšomis ir jų padedami, dezorganizavo ekonominį Vengrijos gyvenimą, suarde gyventojų aprūpinimo maisto produktais sistemą. Per keletą semininkavimo dienų šalyje jie išvedė iš rikiuotės eilę imonių, geležinkelio ir kultūrinių istaigų, apiplėšė daug parduotuvių ir sandėlių. Sunkiausias nusikaltimus ir žvėriškumus fašistiniai pogromininkai įvykdė prieš Vengrijos darbo žmones. Jie per keletą dienų atkūrė šalyje niūriausius gestapo laikus, nužudė ir žvėriškai nukankino tūkstančius Vengrijos patriotų, pirmiausia komunistų, ir daug eilinių piliečių; žuvusiųjų tarpe — moterys, vaikai, seniai.

Darbininkų - valstiečių vyriausybės vadovaujama Vengrijos liaudis mobilizuoja visas jėgas, kad sutvarkytų taikų gyvenimą savo šalyje. Čia jai veiksmingai padeda visa tautos, demokratijos ir socializmo stovykla. Tačiau reakcijos tarptautinės jėgos stengiasi apsunkinti gyvenimo normalizavimą Vengrijoje. Faktiškai šiems tikslams tarnavo JAV, Anglijos, Prancūzijos ir eilės kitų Vakarų šalių delegacijų pasisakymai iš Suvienytųjų Nacijų Organizacijos tribūnos. Nepaisant Vengrijos vyriausybės protesto jos pateikė SNO Generalinės Asamblėjos nepaprastajai sesijai svarstyti vadinamąjį „Vengrijos klausimą“. Šio „svartymo“ metu jos iš esmės kurstė fašistinius epigonus testti avantiūristinius veiksmus siekiant atkurti Vengrijoje kapitalistinę santvarką. Tuo tarpu vienintelis dalykas, ko jai dabar reikia iš SNO, kaip pasakė kalbėjęs Generalinės Asamblėjos nepaprastajame sesijoje Tarybų Sąjungos atstovas V. V. Kuznecovas, yra pašalinti mėginimus, kuriais siekiama sutrukdyti Vengrijos liaudžiai jos taikų kuriamąjį darbą ir užkirsti kelią JAV, Anglijos, Prancūzijos ir kai kurių kitų valstybių pretenzijoms kištis i Vengrijos liaudies vidaus reikalus.

A. Sachanovas

Red. pavaduotojas
H. JURSYS

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

PRIEŠ INTERVENCIJĄ EGIPTE *REAKCIJOS ŽLUGIMAS VENGRIJOJE.

jona ir Tirano salą Akabijos įlankoje. O Londone ir Paryžiuje reiškiami nedviprasmiški ketinimai išlaikyti svarbiausiuju Sueco kanalo zonos punktu okupavimą kaip priemonę primesti Egiptui vadinamąjį kanalo „tarptautinį valdymą“. Be viso to, jau po pareiškimo nutraukti karo veiksmus Anglijos — Prancūzijos — Izraelio ginkluotosios pajėgos vėl puolė Egiptą.

Tokios aplinkybės sudaro grėsmę ne tik tam, kad bus atnaujinti agresorių karo veiks-

zija ir Izraelis priešin-gai SNO nutarimams neišves visos savo kariuomenės iš Egipto teritorijos ir įvairiais pretekstais vilkins šių nutarimų įgyvendinimą ir kaupis jėgas, sudarydami grėsmę, kad atsinau-jins karo veiksmus prieš Egiptą, tai atitinkami Tarybų Sąjungos organai nekludys išvykti tarybiniais piliečiams-savanoriams, panorėjusiems dalyvauti egiptiečių tautos kovoje už jos nepriklausomybę“.

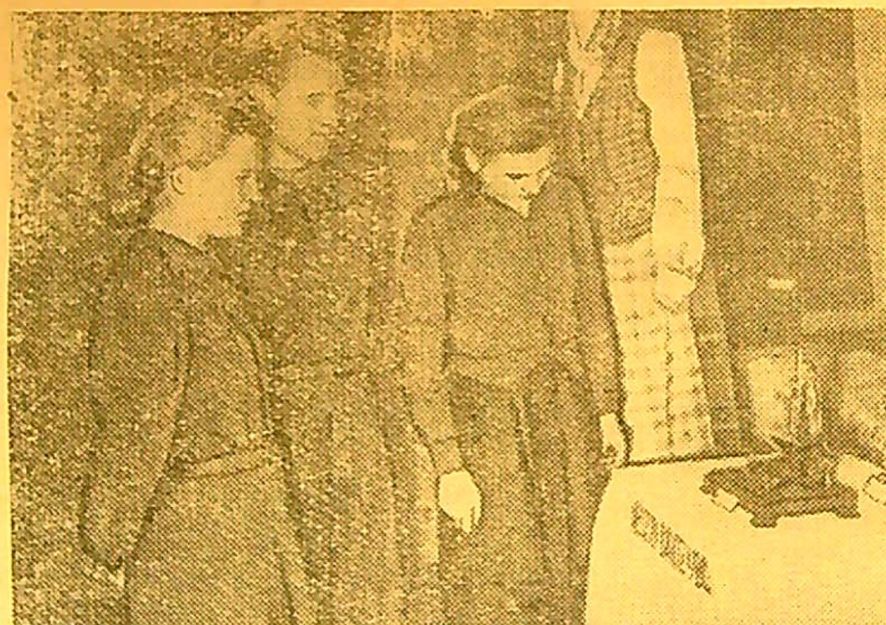
Reikalavimą, kad iš Egipto teritorijos būtų išvesta grobiku kariuomenė, pateikia Anglijai, Prancūzijai ir Izraeliui visos pasaulio tautos, pirmiausia Artimųjų Rytų ir pietryčių Azijos šalių tautos.

Pašalinti agresorius iš Egipto žemės reikalauja ir Suvienytųjų Nacijų Organizacijos Generalinės Asamblėjos nepaprastiosios sesijos nutarimas, pagal kurį i karo veiksmų zoną turi būti ivestos tarptautinės policinės ginkluotosios pajėgos.

VENGRIJOJE PRASIDEDA TAIKUS GYVENIMAS

Po sunkių spalio pabaigos — lapkričio pradžios dienų, kai kontrrevoliucinės gaujos įvykdė savo kruviną avantiūrą prieš Vengrijos liaudį, Vengrijoje vėl prasideda taikus gyvenimas. Šalyje sudaryta revoliucinė darbininkų - valstiečių vyriausybė, kaip aiškėja iš jos vadovo Janošo Kadaro pareiškimo, lmsi priemonių, kad būtų normalizuota padėtis, likviduoti kontrrevoliucinių gaujų nusikaltimų padariniai.

O šie nusikaltimai iš tikrųjų nesuskaičiuojami. Sužulėje fašisti-

Lietuvos LKJS CK II plenumo darbo dienomis Vilniuje buvo atidaryta Alytaus rajono liaudies kūrybos paroda — viena geriausių rajoninių festivalinių parodų respublikoje. Čia buvo išstatyta apie 500 įvairių liaudies meno kūrinių.

Nuotraukoje: lankytojai apžiūri eksponatus.

L. Morozovo nuotr.

(ELTA).

URUGVAJAUS LIETUVIŲ DELEGACIJOS VIEŠĖJIMAS LIETUVOJE

I Vilnių atvyko Urugvajaus lietuvių delegacija. Jai vadovauja Urugvajaus Lietuvių Centro valdybos pirmininkas Stasys Rasikas. Delegacijos sudėtyje — 15 įvairių profesijų žmonių. Dauguma jų prieš dvidešimt-trisdešimt metų iš Lietuvos išvyko i Lotynų Ameriką.

Viešėdama Vilniuje Urugvajaus lietuvių delegacija plačiai susipažino su respublikos sostinės kultūrinio gyvenimu, pramonės imonėmis.

Svečiai Valstybiniam Akademiniame operos ir baletų teatre žiūrėjo Čaikovskio baletą „Gulbių ežeras“, lankėsi Paveikslų galerijoje, Dailės muziejuje. Jie taip pat susitiko su iš Lotynų Amerikos i Tėvynę grįžusiais lietuviais — buvusiais emigrantais.

Delegacija pabuvojo „Pergalės“ konditerijos fabrike, Vilniaus pieno kombinate, elektros skaitiklių gamykloje. Svečiai susitiko su Valstybinio V. Kapsuko vardo universiteto studentais, Salomėjos Nėries vardo vidurinės mokyklos moksleiviais, vaikų namų Nr. 31 auklėtiniais, respublikos rašytojais.

Lapkričio 13 d. svečiai išvyko i Kauną. Čia jie lankėsi „Drobės“ fabrike, Kauno HES statyboje ir kt. Urugvajaus lietuvių delegacija svečiuosis mūsų respublikoje apie mėnesį laiko. (ELTA).